

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 5Sžrk/2/2017  
Identifikačné číslo spisu: 4016200050  
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2019  
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4016200050.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členiek senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci sťažovateľa (žalobcu): Slovenská republika, v zastúpení LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, zastúpeného Advokátska kancelária JAKUBČO, spol. s r. o., so sídlom Mladých budovateľov 2, Banská Bystrica, IČO: 50 570 897, proti žalovanému: Okresný úrad Komárno, katastrálny odbor, so sídlom Platanová alej 7, Komárno, za účasti: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom Jána Hollého 10, Trnava, zastúpená MAPLE & FISH s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, IČO: 36 718 432, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 4142/2015 z 13. novembra 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/7/2016-105 zo 14. decembra 2016, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/7/2016-105 zo 14. decembra 2016 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 11S/7/2016-105 zo 14.12.2016 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 4142/2015 z 13.11.2015. Podľa § 168 správny súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Z administratívneho spisu správny súd zistil, že Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza podala dňa 28.10.2015 žalovanému návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a to parcely registra „C“ evidované na LV č. XXX katastrálne územie S., a to parc. č. XXXX, lesné pozemky o výmere 24567m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 164944 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 5885 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX ostatné plochy o výmere 14933 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 2451 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 4073 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 3853 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 4434

m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 2035 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 15118 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 7447 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 7211 m2, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 8267 m2, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 10230 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 5657 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 4104 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 3337 m2, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 6839 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 6696 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 13089 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 8812 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 20947 m2 , parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 4910 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 342 m2, parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 2429 m2, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 45056 m2, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 6323 m2; a zároveň žiadal o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností parcely registra „E“ a to parc. č. XXXX/X ostatné plochy o výmere 48 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 41471 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 302 m2, parc. č. XXXX/X ostatné plochy o výmere 523 m2, parc. č. XXXX/X ostatné plochy o výmere 233 m2, parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 2136 m2, parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 213 m2 v katastrálnom území S., evidované na LV č. XXXX (ďalej aj „nehnuteľnosti“).

3. V návrhu na povolenie vkladu vlastníckeho práva bolo uvedené, že rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 9C/37/2007-1373 zo 07.05.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/396/2014-1415 z 29.06.2015 boli LESY Slovenskej republiky, štátny podnik zaviazané k povinnosti vydať a vrátiť žalobcovi Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza vlastníctvo k uvedeným nehnuteľnostiam. Napriek povinnosti uloženej právoplatnými a vykonateľnými rozsudkami si LESY Slovenskej republiky, štátny podnik dobrovoľne nespĺnili túto povinnosť. Žalovanému boli predložené aj rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23.09.2014 sp. zn. 1Sžr/147/2013 a z 13.01.2015 sp. zn. 1Sžr/175/2013, v ktorých súd vyslovil právny názor, že právoplatné rozsudky vydané podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej aj „reštitučný zákon“ alebo „zákon č. 161/2005 Z. z.“) nahrádzajú vôľu povinnej osoby obsahom uvedeným vo výroku rozsudku. V prípadoch, kedy povinná osoba napriek právoplatnému rozsudku nespĺni povinnosť vydať nehnuteľnosti, výrok právoplatného rozsudku vydaný podľa reštitučného zákona sám osebe nahrádza prejav vôle a podpis povinnej osoby v dohode o vydaní veci. K zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na podklade takejto dohody o vydaní v spojení s právoplatným rozsudkom vydaným podľa reštitučného zákona má dôjsť vkladom.

4. K návrhu na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností cirkiev pripojila okrem uvedených rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj Dohodu o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 1.10.2015 uzavretú medzi povinnou osobou Slovenská republika, zastúpená LESY Slovenskej republiky, štátny podnik a oprávnenou osobou Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza podľa § 2 ods. 1 písm. c/ a § 5 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. V dohode sa okrem iného uvádza, že na základe rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9C/37/2007-1373 zo 7.05.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/396/2014-1415 z 29.06.2015 je povinná osoba povinná vydať a navrátiť oprávnenej osobe vlastníctvo k dotknutým nehnuteľnostiam v podiele 1/1. Predložená dohoda bola podpísaná zástupcom cirkvi ako oprávnenej osoby, ale nebola podpísaná zástupcom povinnej osoby.

5. Okresný súd Komárno rozsudkom č. k. 9C/37/2007-1373 zo 07.05.2014 rozhodol, že odporca LESY Slovenskej republiky, štátny podnik je povinný vydať a navrátiť navrhovateľovi Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza vlastníctvo k nehnuteľnostiam v oddiele 1/1 k celku, a to parc. č. XXXX, lesné pozemky o výmere 24567 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 164944 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 5885 m2, parc. č. XXXX ostatné plochy o výmere 14933 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 2451 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 4073 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 3853 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 4434 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 2035 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 15118 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 7447 m2, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o

výmere 7211 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 8267 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 10230 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 5657 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 4104 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 3337 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 6839 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 6696 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 13089 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 8812 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 20947 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 4910 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 342 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 2429 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 45056 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX lesné pozemky o výmere 6323 m<sup>2</sup>, ktoré sú vedené Okresným úradom odbor katastrálny S., v Obci S., v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape na LV č. XXX. Ďalej je odporca povinný vydať a navrátiť navrhovateľovi vlastníctvo k nehnuteľnosti v podiele 1/1 k celku nehnuteľnosti, a to parc. č. XXXX/X ostatné plochy o výmere 48 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 41471 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X lesné pozemky o výmere 302 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X ostatné plochy o výmere 523 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X ostatné plochy o výmere 233 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 2136 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 213 m<sup>2</sup>, ktoré sú vedené Okresným úradom odbor katastrálny S., v Obci S. v katastrálnom území S., v katastri nehnuteľností v registri „E“ na mape určeného operátu na LV č. XXXX spolu s dokumentáciou, ktorá prislúcha k predmetným nehnuteľnostiam.

6. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 7Co/396/2014-1415 z 29.06.2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Obidva rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 08.09.2015.

7. Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. V 4142/2015 z 13.11.2015 podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“) povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam uvedeným v návrhu na vklad vlastníckeho práva v prospech Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza v podiele 1/1 na základe Dohody o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 21.10.2015 a rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 9C/37/2007 a rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/396/2014. Vklad bol povolený dňa 13.11.2015 a týmto dňom nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť.

8. Podľa názoru správneho súdu bol postup žalovaného správny, ak povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam tam uvedeným, pretože prejav vôle žalobcu ako osoby povinnej na vydanie nehnuteľných vecí bol nahradený výrokom rozsudku Okresného súdu Komárno zo 07.05.2014 č. k. 9C/37/2007-1373, ktorý bol ako vecne správny potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 29.06.2015 č. k. 7Co/396/2014-1415.

9. K námietke žalobcu, že žalovaný mal postupovať podľa všeobecných predpisov o právnom konaní, v súlade s § 47 ods. 2, ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“), pričom však žalovaný vydal rozhodnutie bez odôvodnenia, správny súd uviedol, že § 22 ods. 5 katastrálneho zákona uvádza, že v katastrálnom konaní sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, pokiaľ tento zákon alebo iný zákon neustanovuje inak. V tomto prípade zákon o katastrálnom konaní taxatívne uvádza, čo má obsahovať rozhodnutie, ktorým sa povolí vklad, teda § 31 ods. 4 katastrálneho zákona je vo vzťahu k § 22 ods. 5 katastrálneho konania špeciálnym ustanovením zákona, ktorý iným spôsobom ustanovuje a presne špecifikuje náležitosti rozhodnutia o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Rozhodnutie žalovaného obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti rozhodnutia a to označenie správy katastra, ktorý o vklade rozhodla, číslo vkladu, označenie účastníkov konania, označenie právneho úkonu a nehnuteľností, ktorých sa právny úkon týka, deň, kedy správa katastra o vklade rozhodla, deň, kedy nastali právne účinky vkladu, meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila a odtlačok okrúhlej pečiatky správy katastra.

10. Správny súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu, že bolo povinnosťou žalovaného konanie o návrhu na vklad prerušiť, pričom mal vyzvať účastníka konania, aby v určenej lehote predložil verejnú listinu alebo inú listinu, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti alebo aby odstránil nedostatky návrhu

výzvou účastníka na podpísanie dohody a konanie prerušiť resp. v prípade neodstránenia nedostatkov konanie zastaviť. Žalovaný nemal podľa názoru správneho súdu dôvod postupovať tak, ako namietal žalobca, pretože návrh Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol určitý, obsahoval všetky zákonom stanovené náležitosti a prejav vôle povinnej osoby - žalobcu bol nahradený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno podľa § 161 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), účinného do 30.06.2016.

11. Žalobca pripojil k žalobe rozsudok Krajského súdu v Prešove z 18.06.2014 č. k. 5S/33/2013-50, ktorý mal riešiť, podľa jeho tvrdenia, obdobnú vec zrušením rozhodnutia správneho orgánu a ktoré rozhodnutie bolo potvrdené Najvyšším súdom Slovenskej republiky. V tejto súvislosti správny súd uviedol, že uvedeným rozsudkom súd zrušil rozhodnutie Správy katastra W. Č.. B. XXX/XX z 30.05.2013 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Predmetom súdneho prieskumu bola skutkovo podobná vec, keď žalovaný (Okresný úrad Sabinov, katastrálny odbor) povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe dohody o vydaní veci uzavretej medzi účastníkmi Gréckokatolícka cirkev, farnosť Milpoš ako oprávneným a LESY Slovenskej republiky, štátny podnik ako povinným. K návrhu na vklad vlastníckeho práva bola predložená dohoda o navrátení vlastníctva, ktorá bola podpísaná len oprávneným a rozsudok Okresného súdu Prešov zo 17.06.2011 č. k. 29C/16/2007-435, podľa ktorého bol žalovaný LESY Slovenskej republiky, štátny podnik povinný vydať cirkvi nehnuteľnosti tam uvedené, pričom toto rozhodnutie bolo tiež potvrdené odvolacím súdom. Súd v rozhodnutí poukázal na to, že ak správa katastra označila v napadnutom rozhodnutí právny úkon, na základe ktorého rozhodla iba dohodu o vydaní veci a neoznačila rozsudky, ktorými bola uložená povinnosť povinnej osoby vydať nehnuteľnosti (teda nahradzujúce prejav vôle povinnej osoby v dohode o vydaní veci), táto skutočnosť nezodpovedá právnomu stavu a listinám predloženým k návrhu na vklad do katastra nehnuteľností. Ide teda o inú právnu situáciu, ako v prejednávanej veci, nakoľko v rozhodnutí žalovaného, ktoré napadol žalobca podanou žalobu, je uvedená nielen dohoda o navrátení vlastníctva, ale aj rozsudok Okresného súdu Komárno sp. zn. 9C/37/2007 a rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/396/2014.

12. S poukazom na výsledky dokazovania vykonaného žalovaným bol správny súd toho názoru, že boli splnené podmienky v zmysle katastrálneho zákona pre povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V tejto súvislosti správny súd poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23.09.2014 v konaní pod sp. zn. 1Sžr/147/2013 a z 13.01.2015 v konaní pod sp. zn. 1Sžr/175/2013, podľa ktorých „odvolací súd dal za pravdu žalovanému ako aj cirkvi v tom, že právoplatným rozsudkom Okresný súd Komárno uložil žalobcovi (v reštitučnom konaní povinnej osobe v zmysle § 4 reštitučného zákona) povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi ako osobe oprávnenej, teda uložil žalobcovi povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Nakoľko žalobca uvedenú povinnosť nerešpektoval, dohodu s cirkvou neuzavrel, ani iným spôsobom nesplnil právoplatne mu uloženú povinnosť, nastala ex lege zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno ukladajúci žalobcovi povinnosť prejaviti svoju vôľu (teda vydať nehnuteľnosti), nahradil vôľu povinnej osoby (žalobcu) a súčasne aj druhej zmluvnej strany v dohode o vydaní veci. Odvolací súd nepovažoval za správny ani ten názor súdu prvého stupňa, že žalovaný mal konanie prerušiť a vyzvať navrhovateľa - cirkev na odstránenie nedostatku návrhu, nakoľko podľa názoru odvolacieho súdu návrh cirkvi bol jednoznačný a smeroval k povoleniu vkladu vlastníckeho práva na základe dohody o vydaní veci, kde prejav vôle povinnej osoby - žalobcu bol v zmysle § 161 ods. 3 OSP nahradený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno“.

13. Správny súd poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8.08.2015 sp. zn. III. ÚS 377/2015-16, ktorým odmietol sťažnosť sťažovateľa LESY Slovenskej republiky, štátny podnik proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 ako zjavne neopodstatnenú.

14. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ SSP, navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd napadnutý rozsudok správneho súdu zrušil a vrátil mu vec na

ďalšie konanie. Žalobca zároveň žiadal priznať mu nárok na náhradu trov konania.

15. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že Dohoda o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam z 21.10.2015 nebola uzavretá zo strany Slovenskej republiky zastúpenej LESY Slovenskej republiky, štátny podnik. V reštitučných konaniach pred Okresným súdom Komárno sp. zn. 9C 37/2007 a pred Krajským súdom v Nitre sp. zn. 7Co 396/2014 nebola účastníkom konania na strane povinnej osoby Slovenská republika ako výlučný vlastník dotknutých nehnuteľností, a teda neexistuje súdne rozhodnutie, ktorým by bola uložená povinnosť Slovenskej republike vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam v katastrálnom území S. v prospech cirkvi a rovnako tak neexistuje súdne rozhodnutie, ktorým by bola uložená povinnosť Slovenskej republike v zastúpení LESY Slovenskej republiky, štátny podnik uzavrieť dohodu o vydaní nehnuteľných vecí podľa § 5 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. Správny súd sa podľa sťažovateľa nevysporiadal s rozporom v označení účastníkov Dohody a skutočných účastníkov súdneho konania pred Okresným súdom Komárno.

16. Sťažovateľ namietal tiež to, že Dohoda z 21.10.2015 nebola zverejnená v Centrálnom registri zmlúv, z ktorého dôvodu podľa § 47a ods. 4 Občianskeho zákonníka k uzavretiu zmluvy nedošlo.

17. Reštitučné konanie podľa sťažovateľa od samého začiatku nesmerovalo k vyneseniu výroku o uloženie povinnosti štátnemu podniku uzavrieť dohodu o vydaní nehnuteľností podľa § 5 ods. 2 reštitučného zákona, a teda v rozsudkom absentuje akékoľvek znenie dohody a žiadna dohoda netvorí ani jeho súčasť v prílohe. Výrok rozsudku neurčuje, z vlastníctva koho majú byť nehnuteľnosti vydané a neurčuje ani akým spôsobom má byť vydané vlastníctvo nevlastníkom. V tejto súvislosti poukázal sťažovateľ na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/36/2010. Preto podľa sťažovateľa ak žalovaný považoval reštitučný rozsudok za nahradenie prejavu vôle smerujúcej k zmene vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, bol povinný v zmysle § 31 katastrálneho zákona preskúmať, či je štátny podnik oprávnený navrátiť vlastníctvo, ktoré nemá.

18. Sťažovateľ taktiež namietal nedostatok odôvodnenia rozhodnutia žalovaného, keď z neho nevyplýva, na základe akých skutočností vyvodil záver, že podkladom pre rozhodnutie je dohoda o navrátení vlastníctva, nepodpísaná označenou povinnou osobou a že táto skutočnosť nie je prekážkou povolenia vkladu. Ak žalovaný akceptoval reštitučný rozsudok ako nahrádzajúci prejav vôle vlastníka na navrátenie jeho vlastníctva, mal sa vysporiadať s tým, že vlastník dotknutých nehnuteľností nebol účastníkom súdneho sporu a napriek tomu je ako účastník na strane povinnej označený. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015.

19. K rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/147/2013 a 1Sžr/175/2013 sťažovateľ uviedol, že tieto neriešili situáciu, kedy bol vklad povolený na základe dohody s účastníkmi Slovenská republika na strane povinnej a cirkve na strane oprávnenej a rozsudku, ktorého účastníkom na strane povinnej nebola Slovenská republika. Uvedené rozhodnutia neriešili ani platnosť a účinnosť dohody vzhľadom na nedodržanie zákonnej povinnosti jej zverejnenia v lehote troch mesiacov odo dňa jej uzavretia.

20. Ku kasačnej sťažnosti žalobcu sa vyjadril žalovaný a ďalší účastník Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza.

21. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že pri rozhodovaní o návrhu na vklad v tomto prípade prihliadal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3SžoKS/16/2006, podľa ktorého rozsudok súdu v občianskoprávnom konaní ukladajúci odporcovi uzavrieť kúpnu zmluvu identifikovanú vo výroku je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 OSP. Rozsudky pripojené k návrhu na vklad v tomto prípade síce neukladajú povinnosť uzavrieť dohodu o vydaní nehnuteľných vecí, ale na základe § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 5 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. neexistuje iná forma na vydanie a navrátenie nehnuteľností než písomne uzavretá dohoda o vydaní nehnuteľných vecí medzi povinnou a oprávnenou osobou.

22. Ďalej žalovaný poukázal na bulletin č. 1/2011, v ktorom sa uvádza, že následkom právoplatného rozsudku o povinnosti vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam má byť spísanie dohody o vydaní nehnuteľností podľa zákona č. 161/2005 Z. z. Právo vyplývajúce z tejto dohody by bolo následne zapísané do katastra nehnuteľností vkladom. Prílohou návrhu na vklad je rozsudok o povinnosti vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnosti. Takýto rozsudok súdu nahrádza vôľu povinnej osoby.

23. K námietke žalobcu, že správny súd sa v rozsudku nevysporiadal s rozporom v označení účastníkov dohody a skutočných účastníkov súdneho konania, žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/131/2010-829, podľa ktorého „Podľa § 4 ods. 1 reštitučného zákona povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľnú vec vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo ju drží. Jazykový a logický výklad uvedeného ustanovenia nasvedčuje tomu, že tu ide o dve možnosti označenia povinnej osoby a charakteristiky, ktoré jej uvedený zákon dáva a umožňuje, aby oprávnená osoba uplatnila svoj nárok proti povinnej osobe, ktorá zároveň môže spravovať a držať nehnuteľnú vec, alebo môže túto vec len spravovať alebo len držať. V danom prípade ide o lesné pozemky, ktoré môžu na území Slovenskej republiky spravovať iba Štátne lesy. Nadväzujúc na uvedené je odporca v 2. rade ako správca a držiteľ sporných nehnuteľností v zmysle reštitučného zákona osobou povinnou“.

24. Pokiaľ žalobca namietal, že Dohoda z 21.10.2015 nebola zverejnená, žalovaný k tomu uviedol, že táto dohoda neobsahuje ustanovenie o tom, že účinnosť nadobúda dňom nasledujúcim po dni zverejnenia. Povinnou osobou na zverejnenie zmluvy v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) mal v tomto prípade byť účastník dohody na strane povinnej osoby Slovenská republika zastúpená LESY Slovenskej republiky, štátny podnik. Nakoľko však táto dohodu nepodpísala, jej vôľa bola nahradená rozhodnutím súdu, nemohla byť dohoda zverejnená v zmysle uvedeného právneho predpisu.

25. K námietke o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia žalovaný uviedol, že žalobou napadnuté rozhodnutie obsahuje všetky náležitosti predpísané katastrálnym zákonom (§ 31 ods. 4). Katastrálny zákon je, čo sa týka obsahu rozhodnutia o povolení vkladu, špeciálnym právnym predpisom oproti správneho poriadku.

26. Ďalší účastník Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že platná právna úprava nerieši situáciu, kedy dôjde k vydaniu rozsudkov podľa zákona č. 161/2005 Z. z., ktoré nadobudnú právoplatnosť a vykonateľnosť a povinná osoba napriek tomu nesplní uloženú povinnosť. Táto skutočnosť však nesmie byť na ujmu účastníka, ktorý bol v reštitučnom konaní úspešný a nemá inú možnosť, ako sa domôcť vlastníckeho práva. Uvedená situácia viedla k tomu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil právny názor, ako má postupovať oprávnená osoba a príslušný orgán na úseku katastra, ak povinná osoba dobrovoľne nesplní povinnosť napriek právoplatným a vykonateľným rozsudkom vydaným podľa zákona č. 161/2005 Z. z., znejúcim na povinnosť vydať a navrátiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Vychádzajúc zo záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudkoch sp. zn. 1Sžr/147/2013 a sp. zn. 1Sžr/175/2013 oprávnená osoba môže podať návrh na vklad a príslušný orgán na úseku katastra vklad povolí na podklade dohody podpísanej len zo strany oprávnenej osoby, pričom reštitučné rozsudky nahrádzajú podpis povinnej osoby na dohode. Súd skonštatoval, že reštitučné rozsudky sú čo do účinkov totožné s rozsudkami nahrádzajúcimi prejav vôle. Uvedený záver bol potvrdený aj zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 377/2015.

27. K námietke žalobcu, že žalobou napadnuté rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie poukázal ďalší účastník taktiež na § 31 ods. 4 katastrálneho zákona a na to, že katastrálny zákon predstavuje lex specialis a ako taký má prednosť pred všeobecnou úpravou v správnom poriadku. Z rozhodnutia vyplýva, že vklad bol povolený na podklade dohody a reštitučných rozsudkov, a teda je zřejmé, z akých podkladov žalovaný pri povolení vkladu vychádzal.

28. Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že dohoda nebola zo strany povinnej osoby podpísaná a zverejnená,

d'alší účastník k tejto uviedol, že je absurdné, že sa žalobca domáha voči ďalšiemu účastníkovi nesplnenia vlastnej povinnosti. Ďalší účastník bol toho názoru, že v tomto prípade povinnosť zverejniť dohodu odpadla, nakoľko boli vydané reštitučné rozsudky nahrádzajúce prejav vôle povinnej osoby.

29. Námietky žalobcu, že účastníkom konania o reštitučnej žalobe nebol vlastník Slovenská republika, ale správca majetku štátu a že reštitučné rozsudky neukladajú povinnosť vlastníčkovi dotknutých nehnuteľností, považoval ďalší účastník za neopodstatnené. Otázka pasívnej legitímácie v reštitučnom konaní bola právoplatne vyriešená a ako taká nemôže byť predmetom prieskumu v tomto konaní. V tejto súvislosti účastník konania poukázal na § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., podľa ktorého povinnou osobou nie je štát, ale správca nehnuteľností vo vlastníctve štátu, v tomto prípade LESY Slovenskej republiky, štátny podnik. Je teda nepochybné, že cirkev sa v reštitučnom konaní domáhala splnenia povinnosti voči správne označenej povinnej osobe. Zároveň ďalší účastník poukázal na to, že za Slovenskú republiku vždy koná príslušný orgán, v tomto prípade LESY Slovenskej republiky, štátny podnik a keďže ako vlastníčk pozemkov bola v katastri nehnuteľností zapísaná Slovenská republika a LESY Slovenskej republiky, štátny podnik ako ich správca, označenie povinnej osoby v dohode je správne.

30. Na základe uvedeného ďalší účastník navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol a priznal účastníkovi konania plnú náhradu trov konania.

31. Žalobca následne v podaní z 02.10.2018 uviedol, že v predmetnej veci je potrebné vychádzať z toho, že v prípade zmlúv, ktorými sa disponuje s majetkom štátu, ide o povinne zverejňované zmluvy. V tejto súvislosti poukázal na § 47a ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že podmienkou účinnosti povinne zverejňovanej zmluvy je jej zverejnenie. V prípade, ak sa takáto zmluva zverejní, prílohou žiadosti o povolenie vkladu vlastníckeho práva je písomné potvrdenie o zverejnení zmluvy. Okresný úrad pri postupe podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona má povinnosť ex offi preskúmať, či prílohou návrhu je toto písomné potvrdenie o zverejnení zmluvy. V prípade, ak nie je ani na výzvu okresného úradu návrh na vklad doplnený o takéto potvrdenie, okresný úrad podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona návrh na vklad zamietne. Obdobne rozhodol Okresný úrad Trnava, katastrálny odbor pod č. V 7437/2017-03 dňa 27.06.2018.

32. V súvislosti s vyjadrením ďalšieho účastníka, že žalobca sa dovoľáva voči nemu nesplnenia si vlastnej povinnosti, keď sám žalobca dohodu v súlade so zákonom nezverejnil, žalobca uviedol, že pokiaľ nepristúpil k zverejneniu dohody a ďalší účastník mal záujem na tom, aby sa dohoda stala účinnou, mohol pristúpiť k jej zverejneniu náhradným riešením, a to zverejnením v Obchodnom vestníku podľa § 5 ods. 10 zákona č. 211/2000 Z. z.

33. Žalobca mal za to, že nakoľko dohoda nebola zverejnená v súlade so zákonom, táto nikdy nenadobudla účinnosť, a preto nie je možné, aby bola vkladu schopnou listinou, na základe ktorej by bolo možné zapísať zmenu vlastníckeho práva. Ak by aj zverejnená bola, pre nadobudnutie účinnosti je potrebné splniť zákonnú trojmesačnú lehotu podľa § 47a ods. 4 Občianskeho zákonníka.

34. Ak z návrhu na povolenie vkladu vlastníckeho práva nebola zrejímavá skutočnosť, či bola dohoda zverejnená, bol žalovaný povinný postupovať podľa § 31a písm. c/ katastrálneho zákona a konanie o návrhu prerušiť s výzvou adresovanou účastníkovi na odstránenie tohto nedostatku s určením primeranej lehoty. Ak by vyzvaný účastník v určenej lehote nedostatky neodstránil, žalovaný by mal v zmysle § 31b písm. f/ katastrálneho zákona konanie o návrhu na vklad zastaviť.

35. Dňa 27.12.2018 doložil ďalší účastník do spisu rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach sp. zn. 7Sžrk/5/2017 a 7Sžrk/7/2017 obe z 26.09.2018.

36. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je

potrebné ju zamietnuť. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

37. Predmetom kasačného konania bol rozsudok, ktorým správny súd podľa § 190 SSP zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 4142/2015 z 13.11.2015.

38. Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. V 4142/2015 z 13.11.2015 podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam uvedeným v návrhu na vklad vlastníckeho práva v prospech Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza v podiele 1/1 na základe Dohody o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 21.10.2015 uzavretej podľa zákona č. 161/2005 Z. z. medzi účastníkmi Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza ako oprávneným a Slovenská republika, zastúpená LESY Slovenskej republiky, štátny podnik ako povinným a rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 9C/37/2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/396/2014.

39. Podľa § 1 zákona č. 161/2005 Z. z. tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu, a prechod vlastníctva k niektorým nehnuteľným veciam.

40. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria a) poľnohospodársku pôdu, b) hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti, c) lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním, d) podiely spoločnej nehnuteľnosti.

41. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží.

42. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosť podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

43. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od doručenia písomnej výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnej veci. Ak k prechodu vlastníctva bude potrebné vykonať úkony podľa osobitného predpisu, začína plynúť táto lehota po vykonaní týchto úkonov.

44. Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. ak povinná osoba nevyhoví písomnej výzve podľa odseku 2 alebo ak jej sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, inak právo zaniká.

45. Podľa § 4 ods. 1 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam sa do katastra zapisujú vkladom práv k nehnuteľnostiam do katastra (ďalej len „vklad“), záznamom práv k nehnuteľnostiam do katastra (ďalej len „záznam“) a poznámkou o právach k nehnuteľnostiam v katastri (ďalej len „poznámka“).

46. Podľa § 5 ods. 1 katastrálneho zákona vklad je úkon okresného úradu; vkladom vzniká, mení sa alebo zaniká právo k nehnuteľnostiam.

47. Podľa § 22 ods. 5 katastrálneho zákona v katastrálnom konaní sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, ak tento zákon alebo iný zákon neustanovuje inak.

48. Podľa § 28 ods. 1 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv uvedené v § 1 ods. 1 sa zapisujú do katastra vkladom, ak tento zákon neustanovuje inak.

49. Podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona okresný úrad preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

50. Podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona ak sú podmienky na vklad splnené, okresný úrad vklad povolí; inak návrh zamietne.

51. Podľa § 31 ods. 4 katastrálneho zákona rozhodnutie, ktorým sa vklad povoľuje, obsahuje a) názov okresného úradu, ktorý rozhodol o vklade, b) číslo vkladu, c) označenie účastníkov konania, d) označenie právneho úkonu a nehnuteľností, ktorých sa právny úkon týka, e) deň, keď okresný úrad rozhodol o vklade, f) deň, keď nastali právne účinky vkladu, g) meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila, h) odtlačok okrúhlej pečiatky okresného úradu.

52. Podľa § 3 ods. 1 prvá veta správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi.

53. Konanie o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom okresný úrad ako správny orgán na základe predložených písomných podkladov podľa § 31 ods. 1, 2 katastrálneho zákona posudzuje skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Výsledkom tohto procesného postupu je rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad (§ 31 ods. 3 katastrálneho zákona), pokiaľ okresný úrad zistí, že nie sú splnené zákonné podmienky pre povolenie vkladu. Inštitút vkladu je založený na základe konštitutívnosti, čo znamená, že zmluvné vecné práva k nehnuteľnostiam vznikajú, menia sa alebo zanikajú vkladom do katastra nehnuteľností.

54. Predpokladom povolenia vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe zmluvy je splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 31 ods. 1 katastrálneho zákona.

55. V zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona okresný úrad preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, zákon neobchádza alebo sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

56. Okresný úrad je ako orgán štátnej správy na úseku katastra súčasťou výkonnej moci štátu a je v jeho kompetencii rozhodovať, či sú splnené podmienky na povolenie zápisu práv k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností. Vkladové konanie ako návrhové správne konanie sa začína na návrh účastníka konania. V priebehu vkladového konania okresný úrad posudzuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu a to z hľadiska kritérií, ktoré sú uvedené v ustanovení § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona. Povinnosťou okresného úradu v konaní o povolení vkladu je v zmysle § 3 ods. 1 správneho poriadku v spojení s § 22 ods. 5 katastrálneho zákona postupovať v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj ďalšími právnymi predpismi, ktoré sa vzťahujú na posúdenie právneho úkonu zakladajúceho vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností účastníkov konania, v tomto prípade s ustanoveniami zákona č. 161/2005 Z. z.

57. Náležitosti rozhodnutia, ktorým sa vklad povoľuje, zákonodarca upravil v § 31 ods. 4 katastrálneho zákona tak, že rozhodnutie o povolení vkladu obsahuje a) názov okresného úradu, ktorý rozhodol o vklade, b) číslo vkladu, c) označenie účastníkov konania, d) označenie právneho úkonu a nehnuteľností,

ktorých sa právny úkon týka, e) deň, keď okresný úrad rozhodol o vklade, f) deň, keď nastali právne účinky vkladu, g) meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila, h) odtlačok okrúhlej pečiatky okresného úradu.

58. Uvedená právna úprava kogentným spôsobom stanovuje náležitosti rozhodnutia, ktorým správny orgán rozhodol o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, z ktorého dôvodu na rozhodnutie o povolení vkladu nie je v zmysle § 22 ods. 5 katastrálneho zákona možné aplikovať právnu úpravu obsiahnutú v § 47 správneho poriadku, ako to v konaní namietal žalobca, pretože v katastrálnom konaní sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní (správny poriadok), ak katastrálny zákon alebo iný zákon neustanovuje inak.

59. Kasačný súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného, vychádzajúc z právnej úpravy katastrálneho zákona a zákona č. 161/2005 Z. z., dospel k zhodnému záveru ako správny súd, že žalobné námietky žalobcu neboli spôsobilé spochybníť správnosť a zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného.

60. Posudzujúc predmetnú Dohodu o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 21.10.2015, predloženú ďalším účastníkom Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza spolu s návrhom na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností s prílohami - rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 9C 37/2007-1373 zo 07.05.2014 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/396/2014-1415 z 29.06.2015 v zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona v spojení s § 3 ods. 1 správneho poriadku a ustanoveniami zákona č. 161/2005 Z. z., kasačný súd tak ako správny súd dospel k záveru, že v danom prípade žalovaný správny orgán na základe skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu ustálil správny právny záver, že predmetná Dohoda o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 21.10.2015 je vkladu schopná listina, pretože uloženie povinnosti povinnej osobe LESY Slovenskej republiky, štátny podnik súdnym rozhodnutím v zmysle právnej úpravy ustanovenej v zákone č. 161/2005 Z. z. vydať a navrátiť žiadané nehnuteľnosti oprávnenej osobe Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza implicitne nahrádza súhlas povinnej osoby s vydaním žiadaných nehnuteľností a náhradným spôsobom osvedčuje jej vôľu.

61. Zo skutkových okolností v prejednávanej veci vyplýva, že Okresný súd Komárno rozsudkom č. k. 9C 37/2007-1373 zo 07.05.2014 uložil odporcovi LESY Slovenskej republiky, štátny podnik (v reštitučnom konaní povinná osoba v zmysle § 4 zákona č. 161/2005 Z. z.) povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza ako osobe oprávnenej, teda uložil povinnej osobe povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Uvedený rozsudok Okresného súdu Komárno bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/396/2014-1415 z 29.06.2015. Vzhľadom k tomu, že povinná osoba povinnosť uloženú jej právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím nerešpektovala a dohodu s cirkvou neuzavrela, právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 9 C 37/2007-1373 zo 07.05.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/396/2014-1415 z 29.06.2015 ukladajúci povinnej osobe povinnosť vydať a navrátiť nehnuteľnosti cirkvi, nahradil vôľu povinnej osoby.

62. Kasačný súd poukazuje na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v obdobnej veci (v právnej veci žalobcu LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, proti žalovanému Okresný úrad Komárno, za účasti Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 1945/11 zo 07.07.2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/142/2011-155 z 02.07.2013), rozhodol rozsudkom sp. zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 220 OSP v spojení § 250ja ods. 3 posledná veta OSP zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 OSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v inej obdobnej veci (v právnej veci žalobcu LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, proti žalovanému Okresný úrad Komárno, za účasti Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 1546/12 z 29.05.2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26S/39/2012 -116 z 02.05.2013), rozhodol rozsudkom sp. zn.

1Sžr/175/2013 z 13.01.2015 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 220 OSP v spojení § 250ja ods. 3 posledná veta OSP zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 OSP).

63. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedených rozhodnutiach dal dostatočnú odpoveď na zásadnú námietku žalobcu, že „Dohoda“ predložená cirkvou v prílohe návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nie je vkladu schopnou listinou. Túto námietku žalobca vzniesol aj v žalobe v preskúmvanej veci. Kasačný súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v uvedených rozsudkoch sp zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 a sp. zn. 1Sžr/175/2013 z 13.01.2015, a preto v súlade s § 464 ods. 1 SSP na ne poukazuje a prevzatú časť rozsudku sp. zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 v odôvodnení uvádza nasledovne:

„Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis žalovaného, vyplynulo, že správa katastra rozhodnutím č. V 1945/11 zo dňa 7.7.2011 vyhovel návrhu cirkvi a povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam v k. ú. V. v prospech cirkvi na základe dohody o vydaní veci zo dňa 18.5.2011.

Z vyjadrenia správy katastra vyplynulo, že vzhľadom k úspechu cirkvi v občianskoprávnom konaní vedenom na Okresnom súde v Komárne a Krajskom súde v Nitre, v ktorom bola žalobcovi uložená povinnosť vydať a navrátiť oprávnenej osobe (teda cirkvi) vlastníctvo k uvedeným nehnuteľnostiam, povolil vklad vlastníckeho práva z titulu dohody o vydaní veci s tým, že v zmysle § 161 ods. 3 O.s.p. prejav vôle žalobcu považoval za nahradený práve výrokom právoplatného občianskoprávneho rozsudku. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom žalovaného v tom, že pre povolenie vkladu boli splnené podmienky v zmysle katastrálneho zákona.

Cirkev si uplatnila reštitučný nárok na navrátenie nehnuteľností v zmysle ustanovení reštitučného zákona. Nakoľko žalobca s ňou odmietol uzavrieť dohodu o vydaní vecí, obrátila sa cirkev na súd, ktorý uložil žalobcovi povinnosť vydať cirkvi tam uvedené nehnuteľnosti a navrátiť jej vlastníctvo. Žalobca ako povinná osoba právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno v spojení s odvolacím rozsudkom Krajského súdu v Nitre nerešpektovala.

Odvolací súd dal za pravdu žalovanému ako aj cirkvi v tom, že právoplatným rozsudkom Okresný súd Komárno uložil žalobcovi (v reštitučnom konaní povinnej osobe v zmysle § 4 reštitučného zákona) povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi ako osobe oprávnenej, teda uložil žalobcovi povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Nakoľko žalobca uvedenú povinnosť nerešpektoval, dohodu s cirkvou neuzavrel, ani iným spôsobom nespĺnil právoplatne mu uloženú povinnosť, nastala ex lege zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno ukladajúci žalobcovi povinnosť prejavíť svoju vôľu (teda vydať nehnuteľnosti), nahradil vôľu povinnej osoby (žalobcu) a súčasne aj druhej zmluvnej strany v dohode o vydaní veci.

Následne správa katastra postupovala správne, keď na základe návrhu cirkvi, z ktorého bolo jednoznačne zrejmé, čoho sa cirkev domáhala - a síce povolenia vkladu k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam z titulu dohody o vydaní veci zo dňa 18.5.2011 podľa reštitučného zákona v spojení s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k 8 C 159/06-552 - návrh a jeho prílohy v zmysle § 31 katastrálneho zákona preskúmala a dospela k záveru, že dohoda o vydaní veci obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, pričom absentujúci prejav vôle a podpis žalobcu bol s poukazom na § 161 ods. 3 O.s.p. nahradený výrokom právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno, ktorý bol k návrhu pripojený.

K vyššie uvedenému odvolací súd poukazuje aj na skoršiu judikatúru Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp.zn. 3SžoKS/16/2006), v zmysle ktorej rozsudok súdu vydaný v občiansko právnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku (t.j. povinnosť uzatvoriť kúpnu zmluvu identifikovanú vo výroku), je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 O.s.p. Najvyšší súd v odôvodnení tohto rozsudku konštatoval, že „...podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR

výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Požiadavka na ústavne konformný výklad zákonov priamo ovplyvňuje zisťovanie obsahu jednotlivých zákonných ustanovení z dikcie a ich aplikáciu na daný skutkový stav a zabezpečuje, že výklad normatívnych ustanovení zákona nevedie k absurdným záverom, alebo záverom v rozpore s ústavnými princípmi. Podľa § 161 ods. 2 O.s.p. ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť. Podľa § 161 ods. 3 O.s.p. právoplatné rozsudky ukladajúce vyhlásenie vôle nahradzujú toto vyhlásenie. Odvolací súd poukazuje na dikciu ustanovenia 161 ods. 3 O.s.p., kde je rozsudok identifikovaný slovným spojením „ukladajúci vyhlásenie vôle“ a nie „nahradzujúci vyhlásenie vôle“. Výrok rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 1 Co 241/2003, ukladá Z. povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku, t.j. uzavretím kúpnej zmluvy identifikovanej vo výroku. Keďže povinný - Z.. do právoplatnosti rozsudku tak neurobil, právoplatnosťou rozsudku došlo v zmysle § 161 ods. 3 O.s.p. k nahradeniu vôle s obsahom, ktorý je uvedený vo výroku rozsudku...“

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svetle vyššie uvedeného nemohol stotožniť s názorom súdu prvého stupňa v tom, že správa katastra nepostupovala správne a v súlade so zákonom, keď povolila vklad vlastníckeho práva titulom dohody, v ktorej absentoval podpis žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na záver poukazuje na účel okruhu reštitučných predpisov a tým je vo všeobecnosti odstránenie alebo aspoň zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči postihnutým osobám v období neslobody zo strany štátu. Poškodenou bola v predmetnej právnej veci cirkev, ktorá postupovala v súlade s ustanoveniami reštitučného zákona a vyzvala žalobcu ako povinnú osobu (§ 4 a § 5 ods. 1 a 2 reštitučného zákona) k vydaniu odňatých nehnuteľností, ktorý jej výzvu ignoroval, následne sa obrátila na Okresný súd Komárno i Krajský súd v Nitre (§ 5 ods. 3 reštitučného zákona), ktorý jej právoplatným rozsudkom dali za pravdu a uložili žalobcovi povinnosť, ktorú tento opätovne nerešpektoval. Nakoľko vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností titulom uvedených civilných rozsudkov bolo na základe protestu prokurátora zrušené ako nezákonné s tým, že tieto rozsudky uložili povinnosť vydať nehnuteľnosti, no neurčovali vlastnícke právo k nim, neostávalo cirkvi žiadne iné riešenie, ako sa domáhať svojich práv, len to, ktoré zvolila, ktoré následne aplikovala správa katastra a ktoré je aj podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené súladné so zákonom aj s judikatúrou.“

64. Kasačný súd sa teda plne stotožnil s rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 a sp. zn. 1Sžr/175/2013 z 13.01.2015) a súhlasí so závermi v nich vyslovenými, že ak povinná osoba povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim, uloženú jej právoplatným súdnym rozhodnutím v reštitučnom konaní ako povinnej osobe v zmysle § 4 zákona č. 161/2005 Z. z. nerešpektovala a dohodu s cirkvou neuzavrela, nastáva zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok ukladajúci povinnej osobe povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim, nahradil vôľu povinnej osoby.

65. Z uvedených dôvodov je irelevantné, či povinná osoba dohodu podpísala alebo nie, keď prejav vôle povinnej osoby (podpísanie dohody o vydaní nehnuteľnosti z 21.10.2015) bolo nahradené právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 9C 37/2007-1373 zo 07.05.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/396/2014-1415 z 29.06.2015.

66. Pokiaľ žalobca namietal, že Slovenská republika ako výlučný vlastníč dotknutých nehnuteľností nebola účastníkom konania pred Okresným súdom Komárno sp. zn. 9C 37/2007 a teda neexistuje súdne rozhodnutie, ktorým by bola uložená povinnosť Slovenskej republike vydať dotknuté nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim v prospech cirkvi, kasačný súd považuje túto námietku za nedôvodnú. Otázka pasívnej vecnej legitímácie bola v konaní pred Okresným súdom Komárno sp. zn. 9C 37/2007 právoplatne vyriešená a ako taká nemôže byť predmetom prieskumu v tomto konaní. Navyše kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., podľa ktorého je povinnou osobou právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží, v tomto prípade LESY Slovenskej republiky,

štátny podnik. Keďže ako výlučný vlastník dotknutých nehnuteľností bola v katastri nehnuteľností zapísaná Slovenská republika a LESY Slovenskej republiky, štátny podnik ako ich správca, označenie povinnej osoby v Dohode o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 21.10.2015 ako Slovenská republika, zastúpená LESY Slovenskej republiky, štátny podnik je správne, keď predmetnú dohodu mal v mene Slovenskej republiky ako výlučného vlastníka dotknutých nehnuteľností uzavrieť správca týchto nehnuteľností LESY Slovenskej republiky, štátny podnik ako povinná osoba.

67. V tomto prípade nemožno aplikovať rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/36/2010 zo 14.09.2010, na ktorý žalobca v kasačnej sťažnosti poukazoval, keď v preskúmvanej veci bola uložená povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim povinnej osobe v zmysle § 4 zákona č. 161/2005 Z. z., oprávnenej konať v mene štátu ako vlastníka dotknutých nehnuteľností.

68. Pokiaľ žalobca v kasačnej sťažnosti poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015, k tomuto kasačný súd uvádza, že krajský súd v predmetnej veci nezrušil rozhodnutie žalovaného z dôvodu, že by dohoda o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam spolu s rozsudkami súdov vydanými v reštitučnom konaní nahrádzajúcimi vôľu žalobcu uzavrieť uvedenú dohodu, nemohla byť titulom pre povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Krajský súd v danom prípade rozhodnutie správy katastra zrušil z dôvodu, že v napadnutom rozhodnutí označila právny úkon, na základe ktorého rozhodla „Dohodu o vydaní vecí“, napriek tomu, že k návrhu na vklad do katastra nehnuteľností boli priložené aj rozhodnutia súdov vydané v reštitučnom konaní, nahrádzajúce vôľu povinnej osoby uzavrieť uvedenú dohodu. V preskúmvanej veci však žalovaný v napadnutom rozhodnutí za právny úkon, na základe ktorého rozhodol o povolení vkladu, označil nielen Dohodu o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 21.10.2015, ale aj rozsudok Okresného súdu Komárno sp. zn. 9C 37/2007 a rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/396/2016. A teda v preskúmvanej veci žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného netrpí nedostatkom označenia právneho úkonu v zmysle § 31 ods. 4 písm. d/ katastrálneho zákona, ako tomu bolo v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Sžr/107/2014.

69. Konanie podľa druhej hlavy piatej časti OSP, účinného v čase podania žaloby, je dôsledne ovládané dispozičnou zásadou, z čoho vyplýva, že súd nemôže preskúmavať správne rozhodnutie nad rámec žalobcom v žalobe vymedzeným.

70. Ustanovenie § 249 ods. 2 OSP vymenúva (okrem všeobecných náležitostí žaloby podľa § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 OSP) obsahové náležitosti, ktoré musí žaloba obsahovať, a to označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napáda, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napáda, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, a aký konečný návrh robí.

71. Žalobca musí v žalobe poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie zákona rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu. Žalobca mohol v zmysle § 250h ods. 1 OSP rozširovať žalobu len do konca lehoty zákonom stanovenej na podanie žaloby (§ 250b OSP). Po jej uplynutí ďalšie výhrady voči rozhodnutiu alebo postupu správneho orgánu nemôže vznášať (princíp koncentračnej zásady).

72. Účelom § 250h ods. 1 OSP je zakotviť koncentračnú zásadu v rámci konania o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, na základe ktorej už žalobca v priebehu konania (po uplynutí lehoty podľa § 250b OSP) nemôže rozšíriť jeho predmet, len ho obmedziť.

73. Súd nevyhľadáva za účastníka konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré podľa § 249 ods. 2 OSP majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom, ktorým je súd podľa § 250h OSP viazaný a nemôže ho prekročiť.

74. V zmysle vyššie uvedeného sa kasačný súd nemohol zaoberať námietkou žalobcu, vznesenou v kasačnej sťažnosti, že Dohoda o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 21.10.2015 nenadobudla účinnosť z dôvodu, že nebola zverejnená podľa § 5a zákona č. 211/2000 Z. z. v centrálnom registri zmlúv, keď žalobca túto námietku neuplatnil v konaní pred krajským súdom v zákonom stanovenej lehote podľa § 250b ods.1 OSP, účinného v čase podania žaloby. Žalobca túto námietku uplatnil až kasačnej sťažnosti.

75. V zmysle § 464 SSP je na rozhodnutie kasačného súdu rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Nie je preto prípustné, aby sťažovateľ oprel kasačnú sťažnosť o skutočnosti, ktoré mohol a mal uviesť v priebehu konania pred krajským súdom. Kasačný súd teda neprihliadne na skutočnosti, ktoré neboli uplatnené v konaní pred krajským súdom.

76. Vzhľadom na uvedené skutočnosti vyhodnotil kasačný súd námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti ako nedôvodné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu. Z uvedených dôvodov kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

77. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi (žalobca), ktorý v kasačnom konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP). Žalovanému kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP). Ďalšiemu účastníkovi Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko mu v kasačnom konaní nebola súdom uložená povinnosť, s plnením ktorej by mu trovy kasačného konania vznikli a kasačný súd nevzhladol ani dôvody hodné osobitného zreteľa pre priznanie práva ďalšiemu účastníkovi na náhradu ďalších trov konania (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 169 SSP).

78. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.